

OD REDAKCJI

Oddajemy do rąk Czytelników pierwszy w 2018 roku numer naszego kwartalnika naukowego, który pod względem objętości jest jak zwykle bardzo obszerny, a pod względem merytorycznym wyjątkowo ciekawy i ma interdyscyplinarny charakter. Na jego łamach publikujemy aż trzynaście oryginalnych artykułów z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych, a zwłaszcza z zakresu ekonomii, nauk o polityce, socjologii, filozofii i stosunków międzynarodowych. Zamieszczamy tutaj artykuły, które są efektem badań naukowych prowadzonych przez poszczególnych autorów w ramach różnych projektów badawczych.

Prezentowany numer adresujemy zwłaszcza do ekonomistów, socjologów, politologów i ekspertów od stosunków międzynarodowych, a także nauczycieli, doktorantów, studentów oraz publicystów. Polecamy go też uwadze polityków i decydentów w kraju i za granicą, gdyż zawiera on wiele oryginalnych rozwiązań, tez i hipotez dotyczących aktualnych problemów gospodarczych, społecznych, politycznych i międzynarodowych, z którymi boryka się dziś cały świat, w tym także Polska. Ukazuje złożoność i niezwykłą dynamikę współczesnego świata oraz problemy, z którymi nie radzą sobie elity polityczne, a które często są efektem ich niewiedzy i wcześniejszych błędów, ignorancji i nieprzemyślanych decyzji. Mamy więc nadzieję, że tak jak wszystkie opublikowane do tej pory tomy „Myśli Ekonomicznej i Politycznej”, również ten zainteresuje szerokie grono czytelników i zostanie przyjęty z wielką uwagą i wykorzystany w praktyce.

Niniejszy kwartalnik, zgodnie z dotychczasową praktyką i przyjętymi przez Redakcję zasadami, składa się z dwóch zasadniczych części: pierwszej, poświęconej szeroko rozumianej problematyce ekonomicznej, i drugiej, dotyczącej spraw społeczno-politycznych oraz problemów międzynarodowych w Europie i na świecie. Stosunkowo dużo uwagi w numerze tym poświęcamy polityce fiskalnej i bezpieczeństwu finansowemu w Unii Europejskiej.

W części pierwszej publikujemy pięć opracowań. Otwiera ją artykuł Krzysztofa Becka pt. „Determinanty synchronizacji cykli koniunkturalnych: analiza z wykorzystaniem BMA i miar łączności. Część II – wyniki estymacji”, w którym Autor przeprowadza wnikliwą analizę przesłanek cykli koniunkturalnych i ich synchronizacji oraz wskazuje na ich duże znaczenie dla procesów gospodarczych w danym kraju i na świecie. Podkreśla, że synchronizacja cykli koniunkturalnych ma fundamentalne znaczenie dla integrujących się gospodarek, bowiem tylko kraje charakteryzujące się wysokim stopniem synchronizacji cykli koniunkturalnych mogą tworzyć efektywnie funkcjonujące unie walutowe. W efekcie przeprowadzonych badań Autor pokazuje, że współzależność polityki monetarnej, członkostwo w Unii Europejskiej, przynależność do strefy euro i stopień synchronizacji cykli koniunkturalnych z USA pozytywne oddziałują na synchronizację cykli koniunkturalnych i mają istotny wpływ na wzrost PKB *per capita*.

W kolejnym artykule, pt. „Skutki stabilizacyjnej polityki fiskalnej w krajach Unii Europejskiej w okresie kryzysu gospodarczego – próba oceny”, Joanna Działo przeprowadza analizę fiskalnej polityki stabilizacyjnej Unii Europejskiej i jej skutki w walce z kryzysem gospodarczym. Autorka pisze m.in., że doświadczenia z ostatniego kryzysu potwierdzają tezę, że trudno jest prowadzić taką fiskalną politykę stabilizacyjną, aby wspierała ona wzrost gospodarczy, nie wpływając jednocześnie nadmiernie negatywnie na kondycję sektora finansów publicznych.

Trzeci w tej części kwartalnika artykuł pióra Małgorzaty Mikity pt. „Nowe rozwiązania w zakresie europejskiej sieci bezpieczeństwa finansowego” przedstawia najważniejsze działania UE na rzecz budowy tzw. europejskiej sieci bezpieczeństwa finansowego, podjęte pod wpływem ostatniego kryzysu finansowo-gospodarczego w latach 2008–2014. Działania te – zdaniem autorki – zwiększyły stabilność sektora finansowego w UE, ale nie można uznać, że proces ten został już zakończony. Pokryzysowe reformy systemu finansowego dotyczą bowiem przede wszystkim banków, a zbyt mało uwagi poświęca się podmiotom działającym w ramach *shadow banking*, czy agencjom ratingowym, których działalność także może przyczynić się do wybuchu kolejnego kryzysu globalnego. Należy więc podjąć działania na rzecz zwiększenia stopnia regulacji tych instytucji i ich działalności.

Z powyższymi tekstami koresponduje kolejny, czwarty artykuł autorstwa Andrzeja Janowicza pt. „Emisja obligacji korporacyjnych – korzyści dla emitentów i inwestorów”. Autor zajmuje się tu obligacjami korporacyjnymi oraz ich pozytywnymi i negatywnymi stronami. Sądzi, że mogą one stanowić alter-

natywne dla kredytu bankowego, najbardziej elastyczne i najefektywniejsze źródło finansowania przedsiębiorstw.

Kolejny tutaj tekst, napisany przez Beatę Rogowską-Rajdę i Tomasza Tratkiewicza pt. „Czy harmonizacja stawek VAT w Unii Europejskiej jest jeszcze konieczna?”, poświęcony jest dotychczasowym zasadom opodatkowania towarów i usług podatkiem VAT w UE i ich perspektywom. Zdaniem autorów, harmonizacja stawek VAT w UE jest nadal konieczna, gdyż zaproponowana przez Komisję Europejską nowa polityka stawek nie zapewnia transgranicznej funkcjonalności administracyjnej i nie spełnia postulatu dogodności opodatkowania dla podatników. Nowy system nałoży bowiem na nich wymóg szczegółowej znajomości regulacji podatkowych nie tylko obowiązujących w państwie ich siedziby, ale wszystkich tych państw, do których będą sprzedawali towary. Obecny system rozliczeń transgranicznych zwalnia przedsiębiorców z takiej konieczności.

Część druga niniejszego kwartalnika, politologiczna, zawiera osiem interesujących tekstów, powstałych w wyniku badań prowadzonych przez ich autorów w ramach różnych projektów naukowych. Otwiera ją artykuł Adama Rogala-Lewickiego pt. „Zarządzanie przemysłem kultury ponowoczesnej. Nowy paradygmat geopolityki kultury”. Autor prezentuje i analizuje elementy współczesnej kultury i jej rolę w życiu obywatela i państwa. Kultura – pisze autor – jest jednym z rezultatów społecznego, wspólnego wszystkim, procesu kreowania rzeczywistości. To stan nieustannej transmisji wiedzy, efekt wielokrotnej reinterpretacji otoczenia, a produkty kultury uczestniczą w grze rywalizacji, walcząc o finansowanie. Dziś zachowanie niezależności artystycznej w merkantylnym otoczeniu staje się coraz trudniejsze, a z drugiej strony poziom, jakość, dorobek kulturowy danego narodu, społeczeństwa (państwa) decyduje o jego geopolitycznym położeniu.

Artykuł Sławomira Drelicha pt. „Szczęście i produktywność w myśli społeczno-politycznej Ayn Rand” jest próbą przybliżenia myśli społeczno-politycznej Ayn Rand, znanej w Stanach Zjednoczonych filozofki i myślicielki politycznej. Należy ona do przedstawicieli nurtu radykalnego liberalizmu, czy wręcz libertarianizmu. Stworzyła ona własną szkołę filozoficzną, którą nazwała Obiektywizmem, a która opierała się na czterech wartościach, tj. prawdzie, szczęściu, rozumie i sprawiedliwości. Wartości te stały się również podstawą jej koncepcji społeczno-politycznych.

Krzysztof Szewior, ekspert Polskiej Komisji Akredytacyjnej, autor artykułu pt. „Uwarunkowania i doświadczenia społecznej odpowiedzialności uczelni w środowisku lokalnym w Polsce” postawił sobie ambitny cel, a mianowicie

ukazanie roli uczelni wyższych, działających w średnich i małych miastach w Polsce. Są to przede wszystkim uczelnie niepubliczne oraz państwowe wyższe szkoły zawodowe. Uczelnie te, obok działalności edukacyjnej, kreują lokalne elity i są ośrodkami kulturotwórczymi oraz mają pozytywny wpływ na rozwój kapitału ludzkiego i miejscowy rynek pracy.

Bardzo ciekawy jest artykuł Darii Nałęcz pt. „Relacje prezydenta Jaruzelskiego z ZSRR jako element wschodniej polityki Polski w latach 1989–1990”. Autorka analizuje tutaj przesłanki oraz szanse i zagrożenia dla wschodniej polityki Wojciecha Jaruzelskiego. Podkreśla, że w relacjach z ZSRR wierzył on w powodzenie sowieckiej pierestrojki oraz ufał Michaiłowi Gorbaczowowi. Jaruzelski nie wyobrażał sobie zwrotu Polski ze Wschodu na Zachód, przystąpienia do NATO i Unii Europejskiej, ale nie wykonał ani jednego ruchu, który mógłby ten cel zniweczyć.

Z powyższym artykułem koresponduje kolejny tutaj tekst pióra Józefa M. Fiszera pt. „Stanowisko Rosji wobec akcesji Polski do NATO i Unii Europejskiej”. Celem tego opracowania jest próba pokazania stanowiska Rosji wobec starań Polski o członkostwo w NATO i Unii Europejskiej oraz udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy rzeczywiście miało ono jakiś wpływ na przyjęcie Polski do tych najważniejszych organizacji międzynarodowych. Autor stawia i weryfikuje tezę, że nie miało ono zasadniczego, zwłaszcza formalnego wpływu na decyzje, które w tej sprawie były podejmowane w Warszawie, Waszyngtonie i Brukseli.

Autorka Ewa Czarkowska pt. „*Pax Russica* i *Pax Sinica* jako konkurencyjne i komplementarne wizje ładu imperialnego w Eurazji” w artykule koncentruje swoją uwagę na procesie kształtowania się nowego ładu euroazjatyckiego oraz współczesnych projektach imperialnych Rosji i Chin w tym regionie. Tekst zawiera kilka istotnych pytań odnoszących się do fundamentów percepcji euroazjatyckich strategii obu państw, a także poziomu komplementarności i konkurencyjności owych projektów geopolitycznych.

Przedostatni artykuł to tekst Marty Rojewskiej pt. „Ewolucja myśli europejskich ruchów federalistycznych”. Autorka, odwołując się do metody analizy historycznej i porównawczej, pokazuje, że myśl federalistów tworzy spójną koncepcję federalnego rozwiązania dla Europy. Jednocześnie podkreśla, że wizja ta, zachowując spójność na wszystkich etapach rozwoju integracji europejskiej, była adaptowana do zmieniających się warunków politycznych i gospodarczych, bieżącego stanu integracji oraz wyzwań, jakie pojawiały się w Europie, ale w efekcie tego szukanie nowych, innowacyjnych w tym zakresie rozwiązań było, i jest nadal, sporadyczne.

Do powyższej tematyki nawiązuje ostatni w tej części kwartalnika artykuł Tomasa G. Grosse pt. „Między federacją a konfederacją”. Autor próbuje pokazać podobieństwa i różnice między ustrojem federalnym i konfederalnym oraz ich przydatność do budowy zintegrowanej Europy. Stwierdza, że Unia Europejska jest hybrydą, posiadającą cechy zarówno konfederacji, jak i federacji, które wzajemnie się przenikają i uzupełniają.

Prezentowany numer „Myśli Ekonomicznej i Politycznej” zamykają dwie recenzje z najnowszych książek naukowych, wydanych w latach 2016–2017, które są poświęcone Unii Europejskiej, polityce integracyjnej Polski oraz polskiej polityce edukacyjnej, zwłaszcza wobec studentów, doktorantów i stażystów z państw proradzieckich, którzy już od wielu lat kształcą się w naszych szkołach wyższych

Życzymy wszystkim Czytelnikom interesującej lektury oraz zachęcamy do współpracy z naszą Redakcją i z Uczelnią Łazarskiego w Warszawie, jedną z najlepszych szkół wyższych w Polsce.

prof. zw. dr hab. Józef M. Fiszer